

LIGJ

Nr .9386, date 4.5.2005

PER MUZETE

Ne mbështetje te neneve 78 dhe 83 pika 1 te Kushtetutës, me propozimin e Këshillit te Ministrave,

KUVENDI

I REPUBLIKES SE SHQIPERISE

VENDOSI:

KREU I

DISPOZITA TE PERGJITHSHME

Neni 1

Objekti

Ky ligj përcakton rregullat baze për mënyrën e organizimit, funksionimit dhe klasifikimit të muzeve në Republikën e Shqipërisë, si dhe organet përgjegjëse për mbikëqyrjen e veprimtarive të tyre në shërbim të shoqërisë, me qëllim ekspozimin, ruajtjen dhe administrimin e objekteve muzeore, pjesë të pasurisë së trashëgimisë kulturore kombëtare.

Neni 2

Qëllimi

Qëllimi i këtij ligji është ruajtja dhe zhvillimi i trashëgimisë kulturore muzeore kombëtare.

Neni 3

Përkufizime

Ne zbatim të këtij ligji, termat e mëposhtëm kanë këtë kuptim:

1. "Muze" është institucioni i ruajtjes së kujtesës, i ngjarjeve dhe dëshmimeve të shkruara e materiale të njeriut dhe të zhvillimit të shoqërisë, që ndërmerr kërkime, administron, ruan dhe ekspozon pasuritë muzeore, për qëllime studimore, edukuese dhe argëtuese, në shërbim dhe i hapur ndaj publikut.

Me termin "muze" kuptohen edhe:

a) qendrat arkeologjike dhe monumentet natyrore, arkeologjike e etnografike, si dhe qendrat dhe monumentet historike, që kanë natyrën e një muzeu për nga veprimtaria e tyre e ekspozimit, e ruajtjes dhe e komunikimit të dëshmimeve materiale e të shkruara të popujve dhe të mjedisit ku ata kanë jetuar;

b) institucionet, qendrat shkencore ose subjektet private, që ruajnë koleksione dhe paraqesin lloje (mostra) të ndryshme, të gjalla, bimore a shtazore, siç janë kopshtet botanike dhe zoologjike, akuariumet etj.;

c) subjektet, që ruajnë koleksione filatelike ose koleksione të tjera;

ç) galeritë e ekspozimit të veprave të artit;

d) arkivat audio, fotografike, filmike;

dh) parqet natyrore.

2. "Objekte muzeore" janë objektet ose materialet, të cilave studimet shkencore dhe dokumentare u kanë njohur vlera kulturore e historike, që ruhen, administrohen dhe ekspozohen në muze.

3. "Ndërtesë muze" është ndërtesa, prone e paluajtshme, publike ose private, në të cilën janë ekspozuar objekte muzeore apo është shpallur e tillë për shkak të karakteristikave të saj.

4. "Objekt me rendësi muzeore" është objekti, i cili për nga vlerat historike e kulturore plotëson kushtet për të qenë objekt muzeor, por nuk ndodhet i ekspozuar në ndonjë muze.

5. "Koleksion muzeor" është një bashkësi objektesh muzeore me karakteristika të përbashkëta në vlera historike dhe kulturore.

6. "Fond muzeor kombëtar" është e gjithë pasuria publike dhe private, me vlera muzeore, ne administrim te muzeve publike ose private, qe e ushtrojnë veprimtarinë e tyre ne Republikën e Shqipërisë.

7. "Muze tipologjik" është muzeu, qe krijohet nga institucione publike, te profilizuara ne një fushe te caktuar, por veprimtaria e tyre muzeore rregullohet sipas këtij ligji.

8. "Njohja zyrtare" është procesi i njohjes si te tille te muzeve, qe janë krijuar përpara hyrjes ne fuqi te këtij ligji apo qe do te krijohen pas plotësimit te kriterëve specifike, qe kërkohen ne dispozitat e këtij ligji.

KREU II

LLOJET E MUZEVE

Neni 4

Llojet e muzeve

1. Muzetë ne Republikën e Shqipërisë janë publike ose private.
2. Muzetë publike janë kombëtare, vendore, tipologjike apo ne varësi te Akademisë se Shkencave.

Neni 5

Muzetë kombëtare

1. Muzetë kombëtare janë persona juridike publike, ne varësi te Ministrisë te Kulturës, Rinise dhe Sporteve. Ata shpallen ose krijohen me vendim te Këshillit te Ministrave, me propozimin e Ministrisë te Kulturës, Rinise dhe Sporteve, pasi te jete marre me pare mendimi i Komisionit Shtetëror te Muzeve.
2. Shpallja dhe krijimi i një muzeu kombëtar behet pasi te jene plotësuar kriteret e mëposhtme:
 - a) fondet e objekteve muzeore qe disponon muzeu duhet te jene te tilla qe te përmbledhin një numër te madh koleksionesh me vlera, shtrirje dhe rëndësi kombëtare;

- b) te jete ne gjendje t'i siguroje publikut profesionalizëm te larte dhe te besueshëm ne te gjithë fushën e koleksioneve qe mbulon;
- c) t'i siguroje publikut te gjere dhe studiuesve lehtësi hulumtimi dhe kërkimesh shkencore;
- ç) t'u ofroje vizitoreve shërbim cilësor.

3. Ministri i Kulturës, Rinise dhe Sporteve miraton statutin e funksionimit te muzeve kombëtare. Kalimi i një muzeu vendor ne kombëtar, si dhe ndryshimi i përgjegjësisë se administrimit te mjediseve te muzeut behet me vendim te Këshillit te Ministrave, ne përputhje me ligjin nr.8743, date 22.2.2001 "Për pronat e paluajtshme te shtetit", si dhe me këtë ligj.

4. Drejtuesit e muzeve kombëtare emërohen, lirohen ose shkarkohen nga detyra nga Ministri i Kulturës, Rinise dhe Sporteve.

Neni 6

Muzetë ne varësi te Akademisë se Shkencave

1. Muzetë ne varësi te Akademisë se Shkencave janë persona juridike publike, te cilët për shkak te specifikes se fondit muzeor qe administrojnë, krijohen, pasi te jete marre me pare mendimi i Komisionit Shtetëror te Muzeve, nga Akademia e Shkencave dhe janë ne varësi te saj.
2. Statuti i funksionimit te muzeve ne varësi te Akademisë se Shkencave miratohet nga Kryetari i Akademisë se Shkencave.
3. Drejtuesit e muzeve ne varësi te Akademisë se Shkencave emërohen, lirohen ose shkarkohen nga detyra nga Kryetari i Akademisë se Shkencave.

Neni 7

Muzetë tipologjike

1. Muzetë tipologjike janë persona juridike publike, te cilët për shkak te profilizimit te tyre ne një fushë te caktuar, si dhe te fondit muzeor qe administrojnë, krijohen, pasi te jete marre me pare mendimi i Komisionit Shtetëror te Muzeve, nga institucione te profilizuara dhe janë ne varësi te tyre.

2. Statuti i funksionimit të muzeve tipologjike miratohet nga drejtuesit e këtyre institucioneve.

3. Drejtuesit e muzeve tipologjike emërohen, lirohen ose shkarkohen nga detyra nga drejtuesi i institucionit, nga i cili varen.

Neni 8

Muzetë vendore

1. Muzetë vendore janë institucione publike, që krijohen, pasi të jete marre me pare mendimi i Komisionit Shtetëror të Muzeve, me vendim të këshillit të njësisë së qeverisjes vendore dhe janë në varësi të tij. Statuti i funksionimit të muzeut vendor miratohet nga këshilli i njësisë së qeverisjes vendore, ku ndodhet muzeu.

2. Drejtuesit e muzeve vendore emërohen, lirohen ose shkarkohen nga detyra nga kryetari i njësisë së qeverisjes vendore.

Neni 9

Muzetë private

Muzetë private krijohen nga persona fizike apo juridike private, organizata jofitimprurëse ose fondacione, të regjistruara në gjykatë dhe të licencuara nga Ministri i Kulturës, Rinisë dhe Sporteve, sipas propozimeve dhe kriterëve të miratuara nga Komisioni Shtetëror i Muzeve.

KREU III

FUNKSIONIMI I MUZEVE

Neni 10

Drejtimi metodik dhe administrativ i muzeve publike

1. Ministria e Kulturës, Rinisë dhe Sporteve, në bashkëpunim me Akademinë e Shkencave, përcakton normat tekniko-profesionale dhe metodologjike të shërbimit për ruajtjen, mirëmbajtjen dhe sigurinë fizike të muzeve dhe të fondit muzeor, në përputhje me standardet

ndërkombëtare dhe rregullat ne fuqi për fondin arkivor. Këto norma miratohen me urdhër te përbashkët te Ministrit te Kulturës, Rinise dhe Sporteve e te Kryetarit te Akademisë se Shkencave dhe janë te detyrueshme për t'u zbatuar nga te gjithë muzetë, te cilët e ushtrojnë veprimtarinë e tyre ne territorin e Republikës se Shqipërisë, pavarësisht nga lloji.

2. Nga pikëpamja e kompetencës administrative, muzetë drejtohen nga organi nga i cili varen apo nga institucioni ne juridiksionin e te cilit ndodhet muzeu.

Neni 11

Mënyra e funksionimit te muzeut

1. Muzetë publike dhe private funksionojnë ne përputhje me kërkesat e këtij ligji, te ligjeve nr.9048, date 7.4.2003 "Për trashëgiminë kulturore", nr. 9154, date 6.11.2003 "Për arkivat", te legjislacionit fiskal ne fuqi dhe ne baze te statutit te tyre.

2. Rregullat baze te funksionimit te muzeut përcaktohen ne statutin e tij, i cili përmban dispozita për:

- a) misionin dhe qëllimin e muzeut, ne përputhje me dispozitat e këtij ligji;
- b) format e menaxhimit dhe te administrimit;
- c) burimet e financimit dhe mënyrën e krijimit te te ardhurave dhe menaxhimin e tyre;
- ç) fondin e objekteve te regjistruara dhe te dokumentuara ne inventarin e Fondit Kombëtar Muzeor;
- d) te dhënat e strukturës, te organikes dhe te stafit drejtues te muzeut;
- dh) parimet kryesore për administrimin dhe kujdesin për koleksionet;
- e) parimet kryesore për mbështetjen e shërbimeve ndaj publikut, si dhe për marrëdhëniet me institucionet shtetërore, private dhe te tretet;
- ë) mënyrën e bashkëpunimit me institucionet e huaja simotra.

Neni 12

Struktura dhe organika e muzeut

1. Struktura dhe organika e muzeut duhet te jene te përshtatura me funksionin dhe qëllimin për te cilin janë krijuar, ne përputhje me politiken dhe misionin, ne shërbim te shoqërisë dhe te edukimit te saj.
2. Çdo muze, për te përmbushur qëllimin dhe funksionet e veta, duhet te ketë një personel te kualifikuar, ne përputhje dhe sipas llojit te fondit muzeor qe administron.
3. Struktura dhe organika e muzeve kombëtare propozohen nga Ministri i Kulturës, Rinise dhe Sporteve dhe miratohen me urdhër te Kryeministrit.
4. Struktura dhe organika e muzeve, ne varësi te Akademisë se Shkencave, miratohen nga Këshilli Ekzekutiv i Akademisë se Shkencave.
5. Struktura dhe organika e muzeve tipologjike miratohen nga drejtuesit e institucionit, ne varësi te te cilit është muzeu.
6. Struktura dhe organika e muzeve vendore miratohen nga këshilli i njësisë se qeverisjes vendore, ne juridiksionin e se cilës është muzeu.
7. Për muzetë private kjo e drejte i takon personit fizik a juridik, qe ka krijuar muzeun.

Neni 13

Detyrimi për sigurimin e muzeut

Drejtuesit e muzeve, publike dhe private, detyrohen te garantojnë sigurinë e mjediseve dhe te fondit muzeor, qe kane ne administrim, ndaj te gjitha rreziqeve te mundshme, ne përputhje me dispozitat ligjore ne fuqi.

Neni 14

Ofrimi i shërbimit ndaj publikut

1. Muzetë i ofrojnë mundësinë publikut për ta vizituar, kundrejt një çmimi, i cili përcaktohet ne biletën e muzeut. Format i dhe çmimi i biletës se muzeve kombëtare miratohen me urdhër te Ministrit te Kulturës, Rinise dhe Sporteve, ndërsa për muzetë vendore, miratohet nga drejtuesi i njësisë se qeverisjes vendore, nga e cila varet muzeu.

2. Formati dhe çmimi i biletës së muzeve në varësi të Akademisë së Shkencave përcaktohen nga Kryetari i Akademisë së Shkencave.
3. Formati dhe çmimi i biletës së muzeve tipologjike përcaktohen nga drejtuesi i institucionit, në varësi të te cilit është muzeu.
4. Te gjitha të ardhurat, që vijnë nga shitja e biletave të muzeve publike përdoren sipas përcaktimit të nenit 20 të këtij ligji.
5. Çmimi dhe formati i biletës për muzetë private përcaktohen nga drejtuesi i muzeut privat.
6. Për kategori të caktuara shoqërore, të cilat miratohen me vendim të Këshillit të Ministrave, vendosen çmime të reduktuara të biletave të muzeve publike.

KREU IV

FONDI MUZEOR KOMBËTAR

Neni 15

Fondi Muzeor Kombëtar

1. Objektet muzeore regjistrohen në inventarin e Fondit Muzeor Kombëtar, i cili hartohet dhe administrohet nga Qendra Kombëtare e Inventarizimit të Pasurive Kulturore, me tej QKIPK, institucion shkencor, i specializuar, në varësi të Ministrisë së Kulturës, Rinisë dhe Sporteve.
2. Kalimi i një ose disa objekteve nga një muze në një muze tjetër publik, për shkak të rëndësisë së tij/tyre, në rastet e keqadministrimit, të pamundësisë për miradministrim të një fondi muzeor, bëhet me urdhër të Ministrit të Kulturës, Rinisë dhe Sporteve.
3. Dhënia për shfrytëzim të përkohshëm të objekteve të trashëgimisë kulturore të luajtshme, pjesë të Fondit Muzeor Kombëtar nga një muze të një muze tjetër publik, ose pjesëmarrja në ekspozita brenda vendit bëhet me urdhër të Ministrit të Kulturës, Rinisë dhe Sporteve.
4. Muzetë publike shkëmbejnë ndërmjet tyre objekte muzeore, pas miratimit të Ministrit të Kulturës, Rinisë dhe Sporteve, në përputhje me ligjin nr.9048, datë 7.4.2003 "Për trashëgiminë kulturore", si dhe pas nënshkrimit të marrëveshjes së ndërsjellë ndërmjet tyre.
5. Në çdo rast, lëvizja e objekteve muzeore nga një muze në një muze tjetër, pasqyrohet në inventarin e Fondit Muzeor Kombëtar, që administrohet nga QKIPK-ja.

6. Fondi Muzeor Kombëtar mbrohet dhe administrohet sipas dispozitave të këtij ligji dhe ligjeve nr.9048, datë 7.4.2003 "Për trashëgiminë kulturore" dhe nr.9154, datë 6.11.2003 "Për arkivat" .

KREU V

KOMISIONI SHETETEROR I MUZEVE

Neni 16

Komisioni Shtetëror i Muzeve

1. Komisioni Shtetëror i Muzeve, me tej KSHM, është organ vendimmarrës, i specializuar në fushën e muzeve, kryetar i të cilit është Ministri i Kulturës, Rinisë dhe Sporteve.
2. Kompetencat, përbërja, funksionimi, mënyra e mbledhjes dhe e shpërblimit të anëtarëve të KSHM-se përcaktohen me vendim të Këshillit të Ministrave. Në përbërje të KSHM-se zgjidhen përfaqësues të institucioneve shtetërore të specializuara dhe personalitete të shquara në fushën e muzeologjisë.

KREU VI

RIORGANIZIMI, MBYLLJA DHE NJOHJA ZYRTARE E MUZEVE PUB LIKE

Neni 17

Riorganizimi dhe mbyllja e muzeve

1. Riorganizimi dhe mbyllja e muzeve publike bëhen nga organi që i ka krijuar, duke marrë me parë mendimin e KSHM -se.
2. Në rast mbylljeje të një muzeu publik, KSHM-ja vendos për zhvendosjen e fondit muzeor të muzeut që mbyllet në një muze tjetër publik.

Neni 18

Njohja zyrtare dhe regjistrimi i muzeve publike

1. Çdo muze publik duhet të jetë i njohur zyrtarisht.
2. Njohja zyrtare e një muzeu bëhet me vendim të KSHM-se, pasi të ketë plotësuar kushtet e mëposhtme, sipas specifikimeve të bëra nga ky organ:
 - a) të ketë një statut të miratuar, sipas dispozitave të këtij ligji;
 - b) të ketë përmbushur detyrimin për sistemin e sigurimit, i cili garanton zhvillimin e veprimtarisë;
 - c) fondet muzeore dhe ndërtesa e tij të dëshmojnë vlera të rëndësishme muzeore, në shërbim të publikut.
3. Formulari përkatës me specifikimet e kriterëve të mësipërme jepet nga Komisioni Shtetëror i Muzeve.
4. Muzetë e njohur zyrtarisht regjistrohen në regjistrin e muzeve, i cili mbahet nga KSHM-ja.
5. Kur një muze publik nuk plotëson kushtet për t'u njohur zyrtarisht, kërkesa për njohjen e tij ribëhet brenda një periudhe dyvjeçare. Kur muzeu nuk njihet zyrtarisht as për të dytën herë, KSHM-ja i propozon institucionit apo organit nga i cili muzeu varet administrativisht mosfinancimin e mëtejshëm të tij.

KREU VII

FINANCIMI I MUZEVE

Neni 19

Financimi i muzeve publike

1. Muzetë publike financohen nga Buxheti i Shtetit, miratuar për organet përkatëse, që i kanë në varësi këto muze, duke i dhënë fonde për:
 - a) mbajtjen dhe restaurimin e ndërtesave muzeore;
 - b) pagesat e shërbimeve të nevojshme, taksat dhe qiranë e tokës;

- c) zgjerimin e ndërtesave muzeore, ruajtjen e tyre (sistemi i sigurisë, mbrojtja nga zjarri);
- ç) pajisjet për kontrollin e temperaturave të mjedisit të muzeut, për ruajtjen dhe restaurimin e objekteve muzeore;
- d) pagesat e stafit;
- dh) bashkëpunim ndërkombëtar.

2. Muzetë publike mund të financohen dhe nga burime të tjera, në formën e donacioneve ose të dhuratave, si dhe nga të ardhurat e shërbimeve që kryejnë.

Te ardhurat e krijuara nga shitja e biletave, dhënia me qira e mjediseve dhe nga shërbime të tjera të ofruara nga muzeu, përdoren në përputhje me nenin 20 të këtij ligji.

3. Muzetë publike kur marrin një donacion ose dhurate, për një qëllim të përcaktuar qarte ose të papërcaktuar, të ardhurat i kalojnë muzeut dhe përdoren vetëm për realizimin e këtij qëllimi ose për shërbime a investime të tjera në muze.

Neni 20

Te ardhurat nga shitja e biletave, nga veprimtaritë dhe shërbimet e tjera

1. Ndarja e të ardhurave, që vijnë nga shitja e biletave, nga shërbime e veprimtari të tjera në muzetë publike, përcaktohet me vendim të Këshillit të Ministrave.
2. Mënyra e përdorimit të të ardhurave, që u kalojnë muzeve, përcaktohet me udhëzim të përbashkët të Ministrit të Kulturës, Rinisë dhe Sporteve dhe të Ministrit të Financave.

Neni 21

Bashkëpunimi ndërkombëtar

1. Muzetë publike brenda fushës së veprimtarisë së tyre bashkëpunojnë me muzetë e vendeve të tjera, aderojnë në organizata muzeore ndërkombëtare dhe ushtrojnë të gjitha të drejtat dhe detyrimet, që burojnë nga ato. Për çdo bashkëpunim ndërkombëtar, muzetë duhet të marrin me parë mendimin e Ministrisë së Punëve të Jashtme dhe të organeve përgjegjëse, nga të cilat varen.

2. Efektet financiare për pjesëmarrjen e muzeut publik ne organizmat ndërkombëtare përballohen nga buxheti i institucionit apo nga organi qe e ka muzeun ne varësi administrative.

KREU VIII

DISPOZITA KALIMTARE DHE TE FUNDIT

Neni 22

Dispozita kalimtare

Njohja zyrtare e muzeve publike ne Regjistrin Kombëtar te Muzeve behet brenda një viti nga hyrja ne fuqi e këtij ligji, ne baze te kërkesave te tij.

Neni 23

Aktet ligjore

1. Ngarkohet Këshilli i Ministrave qe, brenda 6 muajve nga hyrja ne fuqi e ligjit, te miratoje aktet nënligjore ne zbatim te neneve 14 pika 6, 16 pika 2 dhe 20 pika 1 te këtij ligji.

2. Ngarkohen këshillat e njësive te qeverisjes vendore, Akademia e Shkencave dhe institucionet, qe kane muze ne varësi te tyre, te cilat, brenda 6 muajve nga data e hyrjes ne fuqi te ligjit, te bëjnë riorganizimin dhe miratimin e statuteve te muzeve ne varësi te tyre, sipas dispozitave te këtij ligji.

Neni 24

Ky ligj hyn ne fuqi 15 dite pas botimit ne Fletoren Zyrtare.

Shpallur me dekretin nr .4592, date 1.6.2005 te Presidentit te Republikës se Shqipërisë,
Alfred Moisiu